

Viite: Maa- ja metsätalousministeriö / Lausuntopyyntö Kansallinen metsästrategia 2025:n päivityksestä 13.11.2018

Kansallisen metsästrategian 2025 päivitys

Toimintaympäristön kuvaus

Kansallisen metsästrategian (KMS) päivityksen toimintaympäristön kuvaus kattaa varsin ansiokkaasti ja tasapuolisesti toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät. Seuraavassa muutama huomio liittyen täsmällisempään ilmaisuun tai ilmiön taustaan.

Luvussa 2.2 mainitaan sivuvirtojen hyödyntämisen lisäävän perinteisten tuotteiden kilpailukykyä, mutta se lisää paremminkin yritysten kilpailukykyä.

Luvussa 2.5 ennustetaan tulevaisuudessa sukupolvenvaihdoksien laskevan metsänomistajakunnan keski-ikää. Edellytyksenä tälle on, että sukupolvenvaihdoksia tehdään enemmän, entistä nuorempina ja/tai entistä nuorempien jatkajien kanssa. Kehitystä hidastaa eliniänodotteen kasvu, joka nostaa metsänomistajien keski-ikää lähitulevaisuudessa.

Luvussa 2.10 mainitaan, että julkisen talouden rahoitusasema voi lähes tasapainottua vuoteen 2020 mennessä. Tosiasiassa julkisen sektorin rahoitusasema on jo lähes tasapainossa vuonna 2019. Lisäksi osiossa käytiin läpi julkisen talouden tasapainottamisen edellytyksiä. Tasapainottamisen edellytyksien sijaan ehdottaisimme ennemmin puhuttavan tasapainoisen kehityksen edellytyksistä.

Strategiset päämäärät, tavoitteet ja mittarit

KMS päivityksessä strategian visio ja kolme strategista päämäärää säilyvät ennallaan. Muutoksia on tehty päämäärien saavuttamiseksi määriteltyjen tavoitteiden perusteluihin ja joihinkin yksittäisiin tavoitteisiin tai mittareihin.

Luvussa 3.1.1. yhtenä neljästä tavoitteesta on puupohjaisen energian tuotannon lisääminen. Puupohjaisen energian käytön tavoitteet tulevat energia- ja ilmastostrategiasta, eikä tässä metsästrategian päivityksessä anneta tuotantomäärälle mittaria. Puupohjaisen energian tuotannon tulee myös jatkossa perustua teollisuuden sivutuotteiden ja tähteiden sekä metsän hoidon seurauksena syntyvän pienpuun käyttöön. Näiden määrä riippuu olennaisesti metsäteollisuuden ja metsätalouden aktiivisuudesta. Onko mielekästä asettaa tavoitetta suoraan puupohjaisen energian tuotantoon, vai pitäisikö tavoitella mieluummin esimerkiksi hyödynnettävissä

olevien sivuvirtojen ja tähteiden energiantuotantopotentiaalin mahdollisimman tehokasta ja ilmastoviisasta käyttöä?

Luvussa 3.1.2. mittareissa asetetaan tavoitteita hakkuutähteiden ja kantojen nostamiselle. Kantojen nostamisen ilmasto- ja ympäristövaikutuksista tehtyjen tutkimusten mukaan kantojen nostolla on monia haitallisia vaikutuksia (mm. Kaarakka 2018). Kantojen käyttö ei ole myöskään epäpuhtauksien vuoksi ongelmatonta. Uuden tutkimustiedon valossa korjuutavoitteet olisi hyvä asettaa vain hakkuutähteiden keräämiselle, ei kantojen keräämiselle. Samassa mittaristossa puuraaka-aineen käyttöinvestoinneissa on mahdollisesti virheellisesti mukana myös investoinnit metsätalouteen (lähtötilanteen kuvaus).

Luvussa 3.1.3. ”EU:n ja kansainvälinen metsäpolitiikka edistävät metsien ja puun kestävää käyttöä, hyväksyttävyyttä ja kilpailukykyä” esitetyjä tavoitteita on selkeytetty huomattavasti aiemmasta. Tavoitteiden lisäksi listataan tärkeitä näkökulmia, joita painotetaan kansainväliseen metsäpolitiikkaan liittyvässä viestinnässä. Painopisteiden esille tuominen on järkevää, koska mittareiden asettaminen kohdan tavoitteille olisi todella hankalaa. Painopisteistä puuttuu tutkimustiedon hyödyntäminen kansainvälisessä vaikuttamisessa. Vaikka ko. kohdan tavoitteille ei aseteta mittareita, olisi hyvä tuoda esille, kuinka painopisteiden toteutumista arvioidaan.

Luvussa 3.3.1. tuodaan esille, että metsätalouden tulisi olla aktiivista ja yrittäjämäistä. Valtaosa Suomen yksityismetsänomistuksesta on perhemetsätaloutta, jossa metsätaloutta harjoitetaan muun työn tai elinkeinotoiminnan ohessa. Yrittäjämäinen metsätalous pitäisi määritellä täsmällisesti ja avata, millä tavoin se eroaa tavoitteellisesta perhemetsätaloudesta. Metsänomistajilla on vaihtelevia tavoitteita ja strategiassa tulisikin pikemminkin tavoitella sitä, että mahdollisimman suuri osa metsänomistajista tuntisi metsänomistuksensa, sen mahdollisuudet sekä talous- että luonnonsuojelu- tai virkistyskäytössä ja tekisi tietoisia päätöksiä metsänsä käytöstä. Tekstissä mainitaan, että metsänomistusrakenteen muutos ei välttämättä vaikuta metsien aktiiviseen käyttöön, jos edellytykset kannattavalle metsätaloudelle säilyvät ja jos metsänomistajille tarjotaan heidän tarvitsemiaan palveluita ja toivomiaan vaihtoehtoja. Tästä maininnasta huolimatta metsätilojen kokorakenteelle asetetaan tavoitteita (yli 50 ha tilojen osuus). Kokorakennetta luontevampi tavoite metsänomistajien aktivoinnista voisi olla esimerkiksi niiden metsänomistajien osuus, jotka ovat kirjautuneet käyttävät Metsään.fi -palveluun tai käyttävät sitä useammin kuin kerran vuodessa.

Luvussa 3.3.2. on määritelty tavoitetaso metsien puuston ja maaperän hiilinielulle sekä puutuotteiden varannolle. Tavoitteen mukaan puuston ja maaperän hiilinielu voi pienentyä nykyisestä selvästi eikä puutuotteiden hiilinielulle aseteta tavoitetasoa. Hiilinielutavoitteita päivitetään Luken uusien laskelmien valmistuessa vuonna 2019. Tavoitetta päivitetessä on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että metsien

Pellervon
taloustutkimus

LAUSUNTO

30.11.2018

hiilinieluilulle asetettavat tavoitteet tukevat kunnianhimoisia ilmastopoliittisia tavoitteita.

Strategian toteuttaminen, organisointi, rahoitus, ja arviointi

KMS:n päivityksessä Metsätieto ja alustatalous sekä Vuorovaikutus ja viestintä ovat kiitettävästi nostettu muut strategiset hankkeet läpileikkaaviksi hankkeiksi, mikä painottaa ja edistää usean toteuttajan ja tavoitteiden yhteensovittamista.

KMS:ssa (2015) yhtenä hankkeena on Metsäalan tutkimusstrategia, joka laadittiin 2015 aikataulun mukaisesti. Päivityksessä tutkimusstrategiaa ei enää mainita muutoin kuin vaikutusarvioinnissa. Tutkimustieto on välttämätön edellytys strategisten hankkeiden menestyksekkäässä toimeenpanossa. Päivityksessä viitataan tutkimukseen ja sen tavoitteisiin luvussa 3., mutta tutkimus ei ole enää yhtä selkeä osa strategian toteutusta kuin aikaisemmin (2015). Tutkimuksen ja tutkimusstrategian jäsentynyt asemointi strategian toteutuksessa on tarpeen lisätä KMS:n päivitykseen.

KMS:ssa (2015) asetetaan kullekin strategiselle hankkeelle selkeä aikataulu. Päivityksessä aikataulutusta ei enää esitetä, mikä heikentää strategian toteutuksen toteutusta ja seuranta.

Päivitetyssä strategian vaikutusten arvioinnissa tulisi tuoda paremmin esille jo toteutettujen hankkeiden vaikutukset, jolloin ne voidaan eriyttää loppukautena toteutettavien toimenpiteiden arvioiduista vaikutuksista.

Helsingissä, 30.11.2018

Pellervon taloustutkimus / Horne, Haltia, Valonen

Lisätietoja: tutkimusjohtaja Paula Horne, Pellervon taloustutkimus,
paula.horne@ptt.fi, puh. 040 592 6820

Kaarakka, L. M. 2018. Soil changes and long-term ecosystem recovery from physical and chemical load - stump harvesting and sprinkling infiltration as case studies. Finnish Society of Forest Sciences, University of Helsinki - Department of Forest Sciences. Väitöskirja.